

PATVIRTINTA
Kauno Aleksoto lopšelio-darželio
direktoriaus 2017 m. lapkričio 17 d.
įsakymu Nr. V-103

**KAUNO ALEKSOTO LOPŠELIO-DARŽELIO
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kauno Aleksoto lopšelio-darželio (toliau-lopšelio-darželio) Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.V-190 patvirtintomis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis bei LR švietimo įstatymo naujomis nuostatomis (2016 m. spalio 18 d. įstat. Nr.XII-2685).

2. Aprašo paskirtis – padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

4. Aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

5. Aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmy turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančiųjų patyčias amžiaus ir pareigų;

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kitaip kaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.3. patyčias patiriantis vaikas – ugdytinis, iš kurio tyčiojama;

6.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, auklėtojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ugdytinių tėvai;

6.6. patyčių stebėtojas – ugdytinis, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis įstaigos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, auklėtojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi įstaigos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių auklėtojai, pagalbos mokiniui specialistai, jos vykdyje dalyvauja visi bendruomenės nariai.

8. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už lopšelio-darželio smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio lopšelio-darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą lopšelio-darželio bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – vykdymo grupė). Lopšelio-darželio direktorius vykdyto grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:

9.1. surenka apibendrintus duomenis iš grupių auklėtojų ar specialistų dėl lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

9.2. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą

9.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.4. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, lopšelio-darželio darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.5. teikia siūlymus direktoriui dėl lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo tobulinimo;

9.6. atlieka kitus lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

9.7. lopšelio-darželio direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos ir intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėse, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

10.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

11. Grupės auklėtojas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis:

11.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia ugdytinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

11.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

12. Nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja vykdymo grupės posėdį, o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį.

13. Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

13.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

13.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

13.3. stebi kaip vykdomi numatyti susitarimai, veiklos, analizuoja, organizuoja pakartotinius susitikimus situacijos įvertinimui arba kreipiasi pagalbos į Vaiko teisių apsaugos skyrių.

14. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti įstaigos vadovą, kuris imasi lopšelio-darželio tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.

15. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie lopšelio-darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų šiame tvarkos apraše.

16. kietiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai, esantys ugdytinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su ugdytinio ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti ugdytinio teises ir teisėtus interesus.

18. Visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai supažindinami su šiuo tvarkos aprašu pasirašytinai.

19. Vaikų tėvai su tvarka, reglamentuota šiame apraše, supažindinami tėvų susirinkimų metu.

20. Aprašas skelbiamas internetinėje svetainėje.

SUDERINTA:

Kauno Aleksoto lopšelio-darželio

Vaiko gerovės komisijos

2017 m. rugsėjo 12 d. posėdyje

protokolo Nr.4